

Ірина Постоленко,
кандидат педагогічних наук, доцент,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: ВІД АУДИТОРНОГО ДО ЗМІШАНОГО ФОРМАТУ

Життя кожної людини на планеті змінилося в умовах карантину. Змін зазнали різні сфери життя, особливо карантинні обмеження вплинули на освіту, спонукаючи освітян шукати нові підходи до організації освітнього процесу. В умовах пандемії COVID-19 заклади вищої освіти України, як і всього світу, мають нові виклики та можливості. Упродовж року студенти навчаються здебільшого онлайн, а щоб організувати якісне навчання в такому форматі, викладачам необхідно запровадити дистанційне навчання з використанням різних веб-серверів, платформ, ресурсів та соціальних мереж [1, с. 130].

Змішане навчання називають освітою третього покоління. Перше покоління – під час аудиторних занять викладач використовував радіо та телевізійні передачі в режимі прямої трансляції. Друге покоління – це застосування простих інформаційних технологій: навчання за допомогою комп'ютерів і використання елементарних інтернет технологій. Третє покоління – це навчання в аудиторіях, під час якого використовуються різні інформаційні технології для виконання самостійної роботи студентами [2, с. 68].

Під час організації змішаного навчання перед викладачем виникає непросте завдання, адже необхідно в обмеженому часі максимально розвинути у студентів різні компетентності. На сьогоднішній день без використання інформаційних технологій це неможливо провести якісно заняття. Модель змішаного навчання, поєднуючи традиційну і електронну моделі, підкреслює переваги і компенсує недоліки кожної з них. Якщо говорити про переваги традиційної моделі навчання, то ми зазначимо такі:

- соціалізація студентів і викладача. Встановлення соціальних контактів студентів один з одним, особисте знайомство з викладачем;
- можливість викладача реагувати на труднощі і побажання студентів відразу на занятті;
- можливість проведення дискусій та обговорень відразу на занятті;
- якісніша підготовка викладача до занять, враховуючи всі виклики і побажання студентів.

Щодо недоліків такого формату, зазначимо, що всі студенти мають бути в одному місці одночасно, мають бути приблизно одного рівня підготовки, і виробити індивідуальний темп навчання кожного студента досить важко.

Електронне навчання має ряд переваг, а саме:

- доступність. Студентам немає потреби купувати навчально-методичну літературу, вони можуть під'єднатися до навчання будь-де і будь-коли, не потрібно більше збиратися в одному місці і в один час;
- гнучкість. Студенти вчаться самостійній організації власного часу і місця навчання, вибудовувати більш зручний для себе графік;
- можливість обрати саме той матеріал, який студентові цікавіше вивчати.

Серед недоліків електронного навчання виділимо наступне:

- відсутність соціальних контактів між студентами і викладачем (у випадку, якщо в курс не закладена модерація);
- можливі труднощі в розумінні матеріалу через недостатність особистої уваги викладача;
- студент має бути організованим і дисциплінованим, повністю контролювати свій процес навчання і брати на себе відповідальність за результати;
- часто результат навчання може не задовольняти студента через відсутність організованого консультування;

- в основному електронне навчання відбувається в письмовому вигляді, відсутність усної мовної практики може заважати прогресу у вивченні іноземної мови;
- студенту необхідно мати технічне оснащення і хорошу роботу Інтернету [7].

Оскільки змішана модель навчання є поєднанням двох моделей, які ми вже описали, вона виглядає більш продуктивною. Така модель є балансом між аудиторною, самостійною формами навчання та навчанням у віртуальній сфері для підвищення ефективності освітнього процесу. Змішана модель має як засоби для навчання у режимі online (відео-конференції, сайти, електронна пошта, чати), так і у режимі offline (друковані видання, видання для електронних носіїв, аудіо- та відеоматеріали). Найважливіше завдання для викладача – чітко визначити структуру курсу з метою ефективного розподілу матеріалу. Певна частина має бути опрацьована в аудиторії, інша – на самостійне опрацювання. Базовий курс має проходити очно, а поглиблений – може засвоюватись самостійно, у вигляді індивідуальних творчих завдань або групової роботи, підготовки проєктів, презентацій. Модульні й підсумкові тести можна проводити в режимі online, але основна перевірка має проходити в аудиторії.

Студенти самостійно опрацьовують матеріал, який не потребує опосередкованої присутності викладача. В аудиторії комунікативні завдання виконуються під наглядом викладача. Важливо зазначити, що іноземна мова – це особлива дисципліна, яка вимагає живого спілкування. Дискусії і обговорення вивченого матеріалу в змішаному навчанні є важливими для розвитку комунікативних компетентностей студентів. Одним із позитивних результатів змішаного навчання є те, що самостійне опрацювання теоретичного матеріалу збільшує кількість часу для спілкування в аудиторії. Великою перевагою використання змішаного навчання в опануванні іноземних мов є можливість спілкування з носіями мови як в режимі online (чати, конференції), так і в режимі offline (електронна пошта, блоги). У студентів є також можливість працювати з аутентичними текстами іноземною мовою, статтями з найновішою інформацією,

яка стосується кола їх професійних інтересів. У студентів є можливість ознайомитися з національно-культурними особливостями іншого лінгвосоціуму, різноманітними стилями спілкування, регіональними особливостями мови, зануритися в мовну атмосферу [7].

Отже, змішана модель навчання найбільше відповідає вимогам сьогодення. Поєднання традиційної та дистанційної моделі навчання допомагає не лише збагатити аудиторні заняття з іноземної мови автентичними матеріалами, але й заохотити студентів бути допитливими, зацікавленими, шукати й опрацьовувати актуальні дослідження з кола професійних інтересів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Berezhna S., Prokopenko I. Higher Education Institutions in Ukraine during the Coronavirus, or COVID-19, Outbreak: New Challenges vs New Opportunities // Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala. – 2020. – Vol. 12, Is. 1 Sup. 2. – P. 130-135.
2. Гарбузова Т. Застосування моделі Blended Learning під час викладання курсу «Іноземна мова за професійним спрямуванням». Молодь і ринок. 2018. № 12. С. 68–71.
3. Kintu M. Blended learning effectiveness: the relationship between student characteristics, design features and outcomes / Mugenyi Justice Kintu, Chang Zhu and Edmond Kagambe // International Journal of Educational Technology in Higher Education. – 2017. – Retrieved from: <https://goo.gl/TYE1h6>